

Mi szól az Orbán-kormány mellett és ellene? - Játsszuk azt, hogy értelmesen el lehet vitatkozni róla

Józsing Antal - 2020-06-29 19:05:08

Ha visszanezzük Magyarország történelmét, nem úgy tűnik, mintha fontosabb ügyekben valaha is sikerült volna közös nevezőre hozni az itt lakókat.

Azt is mondhatjuk, a politikai szekértáborok folyamatos háborúja olyannyira hozzánk tartozik, mint a gulyásleves vagy a túrórudi, afféle hungarikum, ami a miénk, amiben otthon érezzünk magunkat, és ami hiányzik, ha megvonják tőlünk.

A negyedik Orbán-kormány megalakulása után (2018) fotó: MTI/Kovács Tamás

Nem akarom senki játékát elrontani az alábbi leltárral, egyszerűen csak eljátszom azzal a gondolattal, hogy mi van, ha öt lépéssel hátrébb lépek, elkezdek hunyorogni, és onnan nézem azt, amiben vagyunk.

Erre, afféle tabudöntögetésre, invitálom az olvasókat is, aztán vagy elszabadul a kommentszekció, vagy nem. Tegyük meg tétjeinket.

Mi szól az Orbán-kormány mellett?

1. Politikai és gazdasági értelemben is stabilizálták Magyarország működését

Talán még emlékszünk 2006-ra, az utcai harcokra, az elköött tankra, a gumilövedékekre, arra, hogy miközben a Gyurcsány Ferenc és neje 56-os emlékművet avattak, a Goj Motorosok bőgették a masinájukat a kerítésen kívül. Fővárosi ismerősöm arról számolt be a telefonon, hogy a szomszédos tömb egyik ablakában egy férfi bukkant fel éppen, fegyvernek látszó tárggyal a kezében. Aztán

néhány évvel később sikerült totálisan félrekezelni a válságot, hogy 2010-re egy meglehetősen legatyásodott ország várja az új gazdáját. Azóta - néhány kisebb-nagyobb tünetéstől eltekintve - béke van, gazdasági gyarapodás és általános stabilitás, amit nemcsak a külföldi befektetők díjaznak, de az itt lakók is, még ha ennek nincsenek is mindig tudatában.

2. Kézben tartják a költségvetési folyamatokat

Az utóbbi években Magyarország könnyedén teljesítette az EU által előírt 3 százalékos költségvetési hiányt, úgy hogy közben nem voltak megszorítások, a gazdaság növekedett, és bizonyos adófajtákat még csökkenteni is lehetett. Az állam átvállalta az önkormányzatok kezelhetetlenné duzzadt adóssághegyeit, és ami legalább ennyire fontos: törvénybe iktatta, hogy többé nem tehetnek ilyent.

3. Megújuló közterek, fejlődő infrastruktúra

Az elmúlt évtizedben - részben uniós, részben hazai forrásokból - igencsak megszépült az ország. A városok központjai, terei, műemlék épületei egyre jobban néznek ki. Ezt a folyamatot mi talán nem is vesszük észre, hiszen itt élünk, de az idelátogatók bizony rácsodálkoznak a pozitív változásokra. Néhány napja végigsétáltam a meghökkentően gondosan gondozott, virágoktól és sporteszközöktől rogyadozó Margitszigeten, amit ebben a formájában megirigyelhetne Bécs vagy New York is. És szombathelyiként azt se felejtjük el, hogy az Orbán-kormánynak például sikerült pikk-pakk megépítenie az M85/86-os utat Győrig, amely előtte nyögvenyelősen is alig készült. És ez jó.

4. Nem ijednek meg az árnyékuktól

Az Orbán-kormány nem fél nemet mondani. Hogy mi a mozgatórugó, az nem ide tartozik, de mindenképpen elismerésre méltó, ha egy kis ország vezetősége nemcsak bólogat az itt megtelepedett multinacionális cégeknek, nemzetközi szervezeteknek, pénzintézeteknek, hanem tud és mer nemet mondani. Orbán Viktor abban is jó, hogy olyan - majdnem tabusintű - kérdéseket vessen fel, amikről a politikai korrektségre hivatkozva kényelmesebb nem beszélni.

5. Mi van, ha tényleg igaza van Orbán Viktornak?

Orbán Viktor egy okos ember, aki hihetetlen módon ráérezett a magyar néplélekre, és aki eddig úgy játszott az ellenzékkel és az uniós politikusokkal, mint macska az egérrel. Így az is elképzelhető, hogy olyat tud, amit mi nem. Mi van, ha a nyugati demokráciának tényleg befellegzett? Tegyük szívünkre a kezünk, és valljuk be: vannak erre utaló jelek, és minél hamarább átállunk valami másra, az annál kisebb fájdalommal jár. Így a magyarországi illiberalizmus útja lehet afféle önbeteljesítő jóslat is, ami nem vissza, hanem előre felé mutat.

Mi szól az Orbán-kormány ellen?

1. Egyszemélyi vezetés

Bármit mond az ellenzék és a külföldi elemzők egy része, Orbán Viktor rendszere nem a klasszikus értelemben véve vett diktatúra. A választások összességében rendben zajlanak, és ha úgy adódik (lásd: Budapest, Pécs, Szombathely stb.) simán le lehet a hatalmat váltani. De valahogy mégis minden egy irányba, a miniszterelnök felé mutat, aki mintha egy személyben mozgatóná az összes

szálat. Az Orbán-éra igazi one-man-show, amely nem írja elő kötelezően, de elvárja a lojalitást, a rendszer kérdés nélkül kiszolgáltatását, és gyanakodva néz a másként gondolkodókra. Ennek következtében egy torz rendszer jött létre, amely begyűrte az állami szférát, az önkormányzatokat és részben az ellenzéki politikát is. Ugyanakkor régóta tudjuk, hogy senki nem hordozza a bölcsek követét, mindig és mindenki téved, és hogy minél nagyobb a hatalmunk, annál nagyobb következményei vannak a tévedéseinknek.

2. A nemzeti oligarcha réteg felépítése

Bármilyen is lesz Magyarország jövője, az mindenképpen visszataszító, hogy a költségvetés és az uniós pénzekből egy jókora szelet mindig ugyanazoknál a vállalkozóknál köt ki. Így egy évtized alatt - nagyjából orosz mintára - kiépült egy szupergazdag, a miniszterelnök köreihez köthető csoport, amely gyakorlatilag einstandolja a közpénzeket, sok milliárdos vagyont halmozva fel. Aki akarja, könnyen átláthatja ennek a rendszernek a lényegét, a korrupció működésének útjait és logikáját. Ezzel nemcsak az a baj, hogy gátlástalan és szomorúan erkölcsstelen, de az is, hogy aláássa a versenyszellemet és a kezdeményezőkészséget.

3. Beszorultunk a gépjárműiparba, nem használtuk ki a soha vissza nem térő lehetőséget

Nem igazán lehet megkérdőjelezni Magyarország gazdasági fejlődését és az életszínvonal emelkedését; ami mindenképpen érdem. Ha azonban európai összehasonlításban nézzük, mindjárt kiderül, hogy a kormány teljesítménye nem egy nagy szám, különösen nem az óriásplakátok öntömjehez képest. Szinte az összes volt kommunista ország [gyorsabban haladt](#), mint mi, és csak nem akar zárulni az olló Ausztria és Magyarország között sem. Mindemellett a magyar kormány elkötelezte magát a német gépjárműipar mellett, ami nemcsak azt jelenti, hogy afféle olcsó munkaerős hátsódudvar lettünk, de azt is, hogy ha bármi gond lesz az iparággal, és vannak erre utaló jelek, az nagyon nehéz helyzetbe hozza a hazai gazdaságot.

4. Felborult értékek

A miniszterelnök nagy focirajongó, így Magyarországon soha nem látott méreteket öltött a stadionépítés. Nem is az ideöntött pénz a gond (azért Szombathelyen biztos helye lett volna annak a 16 milliárdnak is), hanem az üzenete. Hogy tudniillik a labdarúgás (és még számos látványsport) elsőbbséget élvez abban az országban, amely megannyi más gonddal, hiánnyal és orvosolnivalóval küzd. És miközben mellékvágányra terelték az ország jövőjét jelentő oktatást és egészségügyet, nem tekintik fontosnak a kreativitást, a nyitottságot, addig kétes értékű, a kormány ideológiájához passzoló, jellemzően hamis nacionalista pátoszba mártott kulturális termékeket erőltetnek és támogatnak. A végeredmény pedig egy nem túl szívderítő szellemi táj, ami egyformán lehangolón néz ki a határon innenről és túlról. Már annak, aki érzékeny az ilyenre.

5. Fenyegető médiabirodalom fenyegető üzenetekkel

Az Orbán-kormány egyik legszembetűnőbb jellegzetessége a folyamatos és telitűdős kommunikáció. A mondanivaló nem túl széles skálán mozog: a kormány nagyszerűségének és az ellenzék alávalóságának a kidomborítása, miközben mindig gondoskodnak egy aktuális, félni és utálnivaló

ellenség felmutatásáról. Ehhez maguk alá gyűrték a közpénzből finanszírozott közmédiát - amely már rég nem közmédia -, és amellelt az oligarchák közreműködésével kiépítették a Kesma média halálcsillagot, amelyhez már több mint félezer sajtótermék tartozik. Ez az Európában egyedülálló, kézzel vezérelt gépezet mindenre lő, ami nem tartozik a befolyása alá. Végző rendeltetése egyelőre ismeretlen.